Či... osimo, poglejte na števi... slova za dan, ko Vaš... teče. V teh časih splo... cen, potrebuje list ... nje. Skušajte imeti n... naprej plačano.

Periodical Division
Library of Congress

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

NA NEKAJ VEČ KOT 2c na dan dobivate ... 'GLAS NARODA' PO POŠTI NARAVNOST NA DOM (Izvzemši sobot, nedelj in praznikov) ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

No. 174. — Štev. 174. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 9, 1943. — ČETRTEK, 9. SEPTEMBRA, 1943. VOLUME LI. — LETNIK LI.

BEZPOGOJNA PREDAJA ITALIJE

Amerikanci so se baje izkrcali na več točkah v sredini Italije

Italjanska armada se je brezpogojno predala in vse sovražnosti med Združenimi narodi in Italijo so bile končane včeraj zvečer ob 6.30, ali ob 12.30 popoldne po newyorškem času.—Gen. Eisenhower je premirje naznanil po radio

Ob 12.30 popoldne je vrhovni poveljnik zavezniških armad general Dwight D. Eisenhower po radio naznanil, da je bilo popoldne 3. septembra sklenjeno tajno vojaško premirje, katero je podpisal njegov zastopnik in zastopnik maršala Badoglia. To je bilo onega dne, ko so se angleške in kanadske čete ob 4.50 popoldne čez Messinsko morsko ožino izkrcale v Kalabriji.

Pogoji za premirje niso bile objavljene

General Eisenhower ni navedel pogojev za premirje, rekel pa je, da je bilo premirje sklenjeno in da so ga odobrile Anglija, Združene države in Rusija.

Italija je pričela pogajanja že pred nekaj tedni in dogovorjeno je bilo glede kraja za pogajalce v neki nevtralni državi. Ameriški in angleški zastopniki so italjanskim zastopnikom takoj odločno povedali: — brezpogojna predaja. Po daljših pogajanjih je bilo premirje pretekli petek podpisano.

General Eisenhower pa je italjanskim zastopnikom sporočil, da bo podpis premirja oznanil ob času, ki bo najbolj ugoden za zaveznike. In ta čas je prišel včeraj, ko je general Eisenhower po radiju n enadoma oznanil predajo Italije. V svojem govoru je rekel, da bodo vsi oni Italjani, ki bodo zavezniški armadi pomagali pognati Nemce iz Italije, dobili vso zavezniško pomoč i n podporo.

Badoglio je sporočil italijanskemu narodu, da Italiji ni mogoče nadaljevati z vojno

Eno uro in petnajst minut za Eisenhowerjem se je na radio oglasil maršal Badoglio v Rimu in je naznanil premirje. Rekel je, da Italija ne more nadaljevati neenakega boja proti mnogo močnejšemu sovražniku ter ob koncu dejal, da so se italjanski vojaki po pogojih premirja nehali bojevati proti angleško-ameriški armadi, toda se bodo branili proti vsakemu napadu, ki bi prišel od kod drugod.

Premirje ima sicer popolnoma vojaški značaj, toda Italija se je zavezala, da bo izpolnila tudi vse politične, gospodarske in finančne pogoje, ki jih bodo zavezniki naložili.

Admiral Cuningham pozval italijansko mornarico, da se naj obrani Nemcev

Takoj po oznanilu premirja so zavezniki izdali dva razglasa, enega na italjanski narod, drugega pa na italjansko mornarico, kateri je bilo naročeno, da se naj ves narod združi za skupno stvar: za osvobojenje svoje lastne dežele. Poziv na narod je bil poslan po radiju in z letaki, razglas na mornarico pa je po radiju poslal vrhovni poveljnik vojne mornarice v Sredozemlju admiral sir Andrew Browne Cunnigham.

Poziv na italjanski narod je bil, da naj nikdo Nemcem ne nudi niti najmanjše pomoči, kar posebno velja za železničarje in pristaniške delavce. Mornarji so prejeli od admirala Cunninghama, posebno naročilo, da naj odpeljejo svoje bojne ali trgovske ladje v najbližje zavezniško pristanišče; ako pa tega ni mogoče, naj gredo v kako nevtralno pristanišče; ako pa bi pretila nevarnost, da bi mogla kaka ladja pasti Nemcem v roke, naj jo potopijo.

Zavezniški zastopniki pri pogajanjih so hoteli biti svoje stvari gotovi in so zato najstarejšega Badoglijevega zastopnika pridržali na Siciliji, ostali pa so se vrnili, tako da bi pridržani zastopnik po radiju sporočil italjanskemu narodu, da je bilo sklenjeno premirje, ako maršal Badoglio ne bi naznanil.

Maršal Badoglio je tudi obljubil, da bo besedilo svojega razglasa po zraku poslal v zavezniški glavni stan in je tudi držal svojo besedo.

Nemci se bodo navzlic predaji Italiji še dalje bojevali in se bodo umaknili najbrže za močno utrjeno črto ob reki Po, ali pa mogoče tudi na kaki črti bolj južno. Kolikor je mogoče sklepati iz Badoglijevega razglasa, se bo italjanska armada zvezala z zavezniško in se bo borila proti nekdanjemu svojemu zavezniku.

Prve dramatične podrobnosti o pogajanjih je prinesla vest s severne Sicilije, ki je sporočila, da je nad Palermo 29. avgusta priletel italjanski Savoia Marchetti bombnik in mu je bilo dovoljeno pristati. Iz njega je stopil italjanski polkovnik. Naslednji dan je aeroplan odletel in spremljali so ga ameriški zasledovalni aeroplani; čez dva dni se je italjanski bombnik vrnil in pristal na letališču Termini Imerese.

Tedaj pa italjanskim odposlancem ni bilo več dovoljeno vrniti se in Badogliu je bilo sporočeno, da so zavezniški zastopniki prejeli obvestilo, da je Italija sprejela zavezniške pogoje za premirje in upajo, da bodo tudi izvršeni. Ako pa se to ne bi zgodilo, bodo italjanski zastopniki pridržani kot talci, ki bodo morali prevzeti posledice.

Ko so v severni Afriki ameriški, angleški in francoski vojaki izvedeli o predaji, so bili zelo veseli in so zaklicali: "Sedaj pa nad Berlin!"

Povelje gen. Wilsona na italjan. armado v zasedenem ozemlju

Vrhovni poveljnik zavezniških armad na Bližnjem vzhodu general sir Henry Maitland Wilson je izdal ukaz na italjansko armado, da se naj z oboroženo silo polasti onih Dodekaneških otokov, ki so v roki Nemcev.

Ukaz gen. Wilsona je bil večkrat oddan po radiju v italjanskem jeziku in se delno glasi:

"Italjanske čete na Balkanu ne smejo ubogati nemškim poveljem—ubogati morajo mojim poveljem."

Wilson je dal natančne ukaze in navodila italjanski vojni mornarici, trgovski mornarici, armadi in zračni sili.

Italjanskim bojnim ladjam v Egejskem morju je zapovedal peljati v Hajfo v Palestini.

Trgovskim ladjam v Sredozemskem morju je ukazal peljati v Aleksandrijo v Egiptu, če pa jim primanjkuje kuriva, naj se vstavijo v kakem zavezniškem pristanišču.

"Vsi aeroplani naj takoj odlete v Nicosijo, Derno, Tobruk in El Adem," pravi Wilson.

Grkom Wilson naroča ,da se naj ne puste prezgodaj zapeljati k splošni ustaji in naj Italjanov ne ovirajo pri odhajanju iz dežele.

"Ura osvobojenja se bliža," pravi dalje Wilson. "In čakajte na signal za splošno ustajo."

Slično razglas je vrhovno poveljstvo na Bližnjem vzhodu po radiju odposlalo Jugoslaviji.

ZAVEZNIKI SE IZKRCUJEJO V ITALIJI

Dvanajst ur zatem, ko je general Eisenhower oznanil, da se je Italija podala, je bilo sporočeno, da so se zavzeniške čete izkrcale v bližini Napolja.

To poročilo je jako kratko in pravi:

"Nadaljne operacije so se pričele na italjanski celini v bližini Napolja."

Ker poročilo ne pove ničesar več, ni mogoče vedeti, katere čete se nahajajo v okolici Napolja. Važno pri tem pa je, da so se čete izkrcale blizu Napolja, drugega največjega italjanskega pristanišča; prvo pristanišče je Genova.

Tuniška radijska postaja je sporočila, da so se zavezniške čete izkrcale na več krajih Italije, kakor v Livorno, Civitavecchia, Gaeta, Pizzo ter na Sardiniji. Neko nepotrjeno poročilo celo pravi, da so se izkrcali tudi v Genovi.

CEL DONECEV BAZEN JE V RUSKIH ROKAH

Včeraj je rdeča armada zavzela Stalin, ki ma velikanske jeklarne, in je osvobodila ves Donecev bazen, ki je pred vojno prideloval več jekla, kot Japonska in Italija skupaj. Rdeča armada je dospela do Grišina, ki je oddaljen samo še 90 milj od Dnjepropetrovska ob dolenjem Dnjepru.

Armada generala Rodiona J. Malinovskega in generala Fedorja Tolbuhina je pognala Nemce iz Donecevega bazena, ki je posejan s premogovniki in tovarnami, armada generala Konštantina Rokossovskega pa je prodrla do točke, ki je oddaljena od Kijeva samo 96 milj ter zavzela Borzno, 23 milj zapadno od Bahmača.

Rusi so zavzeli že vse ceste in železnice, razun onih, ki vodijo v Kijev in Odeso.

Ruska infanterija, ki je podila Nemce skozi mnogo mest, je z naskokom zavzela Stalin v torek ponoči in v sredo zjutraj.

Najprej so zavzeli predmestja, nato pa so mesto naskočili od severa in juga; vneli so se po ulicah boji na bajonet, slednjič pa so bili Nemci pognani iz mesta in sö Rusom padle v roke velikanske zaloge vojnega materjala.

Poleg Stalina, ki šteje 462,000 prebivalcev, so Rusi osvobodili nad 150 mest, trgov in vasi v Donecevem bazenu ter napredovali do 12 milj.

V svojem prodiranju proti Kijevu so Rusi osvobodili nad 60 obljudenih krajev ter so napredovali 23 milj v smeri proti Nežinu ter bodo odrezali zadnjo železnico proti zapadu.

Preiskovanje železniških nesreč v teku

New York, 8. sep. — Tajna zaslišanja i n preiskovanje vzrokov nesreč na železnicah tekom zadnjega tedna, je bilo podvzeto danes v Philadelphiji, ter v Canastoti, N. Y.

Medtem, ko se pričakuje, da bo to preiskovanje dognalo vzrok nesreč, je izjavil Joseph B. Eastman, direktor urada za vojno transportacijo, da je te težke nesreče pripisovati predvsem pomanjkanju delovnih moči na železnicah. Dejstvo je tudi, da so vlaki preveč obremenjeni in čez praznike je bilo potnikov več, kot ponavadi, delavcev pa premalo.

Aurelio bo tožil

New York, 8. sep. — Magistrat Thomas A. Aurelio in njegov odvetnik, Anthony Graziano, sta začela s pripravami za vložitev tožbe v vrhovnem okrajnem sodišču, v zadevi odstavitve Aurelija, kot kandidata za vrhovnega sodnika. S tem hoče Aurelio izposlovati, da ga Board of Elections zopet prizna, kot kandidata demokratske in republikanske stranke.

Aurelio trdi, da je bila druga konvencija demokratske, kakor tudi republikanske stranke, nelegalna, dočim o b e stranki vztrajati pri tem, da je bil Aurelio nepravilno imenovan kandidatom, ker j e njegovo nominacijo izposloval raketir Costello.

HITLER UKAZAL, DA SE REORGANIZIRA VOJNO PRODUKCIJO

London, 8. sep. — Kakor je danes poročal nemški radio, je Hitler odredil reorganizacijo p o bombardiranju ovirane nemške vojne produkcije. Tozadevni dekret je bil izdan 2. septembra.

Albert Speer, minister za vojno produkcijo in oboroževanje, je dobil večjo moč; v njegovo področje spada sedaj celotna vojna industrija oziroma produkcija.

Nacijski minister za ekono) mijo, Fun, je bil delegiran, da prevzame odgovornost za splošne ekonomske smernice, denarne probleme, zunanjo trgovino, financiraje gospodarstva v Nemčiji in protektoratih, itd. Poklican je bil tudi v centralni načrtni odbor.

Nemški radio je poudaril, da so tekoči dogodki vzrok nadaljne koncentrocije in spremembe v upravljanju nemške ekonomije in produkcije, obenem je bilo pripomjeno, da maršal Goering in vnanji minister von Ribbentrop nista spričo novih odredb nič prikrajšana na svoji oblasti in veljavi.

(Moskovski radio, ki je povzel vesti iz Stockholma, je dejal, da se širijo med nemškim prebivalstvom govorice o novi čistki, kar povzroča veliko vznemirjanje med javnimi uslužbenci in uradniki. Te govorice še bolj vznemirjajo odkar je Himmler postavil dva tisoč SS članov v glavne pozicije administracije.)

Čeden dobiček z opojno pijačo

Harrisburg. — Monopol na opojne ali žgane pijače v državi Pennsylvaniji, je prinesel državni blagajni $12,192,000 v fiskalnem letu 1942. Čisti dobiček je znašal 19 do 22% — čisti dobiček pomeni, da je odbita nakupna cena in stroški z upravo likerskih trgovin, ter vsi drugi postranski stroški s prodajo in razpečavanjem opojnih pijač.

Majski se je sestal z Edenom in Winantom

London, 8. sep. — Danes so se tukaj sestali na kosilu sovjetski podkomiar za vnanje zadeve, Ivan Majski, angleški zunanji tajnik Eden in ameriški poslanik v Londonu, Winant.

Sestanek se je vršil kmalu potem, ko je predsednik Roosevelt naznanil, da so izgledi za sestanek med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom veliko boljši. Iz tega vidika bi bilo smatrati londonski sestanek teh treh diplomatov za prvi korak k tozadevnemu zbližanju. Sestanka so se udeležile tudi soproge vseh treh diplomatov.

GRŠKI GERILCI VLADAJO V SEVERNI GRČIJI

London. — Grški gerilski borci kontrolirajo celotno gorsko predelje v severni Grčiji in kraje med Saloniko in Atenami. Upravljajo te kraje z dobro organiziranimi civilnimi upravami, pod katerimi živi na tisoče grških prebivalcev. Tako poroča podtalni grški časopis v svoji nedavni izdaji.

Poročevalec, ki opisuje administracijo ljudskih čet, piše, da ni videl v vasi, ki se nahaja nedaleč od Parnassusa, nobene osiške zastave, pač pa je tam vihrala zastava Svobodne Grčije, na kateri je zapisano: — "Svobodo ali smrt."

Gerilci, ki jih je videl, so bili v obraz obraščeni, toda oboroženi pa so bili z najmodernejšim orožjem. Njihove uniforme predstavljajo najmanj kakega pol ducata narodov. — Vsi pa nosijo čepice z znakom njih organizacije. Preko ramen imajo vržene usnjate pasove, kateri so napolnjeni z naboji za strojnice in puške.

Za boljšo protekcijo in ukano sovražnika so se gerilci razdelili v majhne skupine po kakih 15 mož. Posebni oddelki skrbe za dobavo živeža in prebivalci pridelujejo kar morejo zase in za gerilske borce.

PREDAJA ITALIJE DOBILA SVOJ ODMEV V NEW YORKU

Po vsem New Yorku in še posebno po italijanskih predelih mesta, je zavladalo ob vešti, da se je Italija podala zaveznikom, veliko veselje. Na znanem Broadwayu so ljudje hiteli kupovati izredne izdaje listov, ki so naznanjali najnovejšo vojno novico. Zdelo se je, da hoče vsakdo imeti storijo o predaji čimprej v rokah, da jo prečita in se prepriča o njeni istinitosti.

Ameriški Italijani so bili spočetka, ko se je vest širila samo od ust do ust, nekoliko skeptični o njeni verodostojnosti, toda, ko so pričeli listi prinašati debele naslove na prvi strani, se je tudi v italijanskih četrtih pričelo praznovanje "zmage". Ljudje so si segali v roke in moški so "tretali" prijateljem pri barah, telefoni po hišah pa so brneli, kajti vsak je hotel biti prvi, ki bo povedal znancem ali prijateljem razveseljivo vest.

Grof Sforza je bil mnenja, da se bo sedaj v Italiji hitro organiziralo gibanje za odpravo monarhije in vzpostavitev demokracije, kateri bodo kumovali sedanji voditelji podtalnega italijanskega gibanja.

Zadovoljstvo nad predajo je izrazil tudi newyorški župan La Guardia v mestni hiši. Dejal j e, da bo ta korak Italije hudo udaril nacije.

Iz Slovenije

O prijavah za prisilno delo

(Posneto iz ljubljanskega Jutra z dne 28. III. 1943.)

Iz Gorenjskega:

Generalni pooblaščenec za delo je dal nekatera pojasnila, kdo je dolžan prijaviti se za delovno službo. Kot dan za določitev starostne dobe je merodajen 28. januar, ko je prijavna obveznost stopila v veljavo. Prijavna dolžnost se raztega tudi na vse bivše poljske in jugoslovanske državljane, ki so dne 14. aprila živeli na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, čeprav nimajo nemškega državljanstva ali so ga s preklicem izgubili.

★

Nov štabni vodja Hitlerjeve mladine

Zaradi vpoklica dosedanjega štabnega vodje Waldnerja k vojakom je prevzel posle Hitlerjeve mladine na Koroškem posebni pooblaščenec za Gorenjsko in dosedanji vodja beljaškega okraja Martin Rauter.

★

Izpred vojaškega sodišča v Ljubljani

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljništva Oboroženih sil Slovenija — Dalmazia, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti:

1. Kosu Ladu, Josipa in Tratar Ane, roj. v Stični 12. I. 1921 in tam bivajočemu na štev. 16, v zaporu;

2. Godcu Ludviku, pok. Josipa in Lampret Ane, roj. v Oslici (Krka) 18. VIII. 1911 in tam bivajočemu na štev. 5., v zaporu.

Obtožena sta bila:

a) zločina po čl. 4 Ducejeve naredbe in kasnejših dodatkov ter po čl. 1 z dne 3. X. 1942, da sta v okolišu Krke v nedoločenem času do 30. oktobra 1942, sodelovala pri združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družbenega reda v državi;

b) zločina po čl. 16, da sta v istih časovnih in krajevnih okoliščinah sodelovala pri oboroženem krdelu, ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov proti varnosti države;

c) zločina po čl. 7, da sta sodelovala v spopadih med uporniki in italijanskimi četami v okolišu Krke, ter da sta na ta način ogrožala varnost življenja:

d) zločina po čl. 2, ker sta bila brez dovoljenja v posesti orožja in vojaškega streliva.

Iz teh razlogov je sodišče odbilo prošnjo zaščite ter spoznalo Kosa Lada in Godca Ludvika za kriva pripisanih jima zločinov in obsodilo na smrt z vsemi zakonitimi posledicami.

Sodišče je odredilo objavo pričujoče sodbe v izvlečku v "Jutru" in "Slovencu" v Ljubljani. — Ljubljana, 23. marca 1942. (JIC.)

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupshe, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: $7.—; ZA POL LETA $3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y
Telephone: CHelsea 3—1243

ITALIJA JE KLECNILA

Tako — Italija se je vklonila in se brezpogojno predala.

Vrhovni poveljnik zavezniških armad v Italiji general Dwight Eisenhower je včeraj zjutraj sporočil v Washington, da sta njegov zastopnik in zastopnik maršala Badoglia podpisala premirje, oziroma brezpogojo predajo Italije že v petek, 3. septembra, da pa ta velevažna vest svetu ni bila oznanjena do sedaj, ker jo je hotel sporočiti v najprimernejšem času za zaveznike.

Pogajanja za brezpogojno predajo so se pričela kmalu po Mussolinijevem padcu in so se vršila v neki (nevtralni) državi. To je bilo najbrže v Švici. Pozneje so se nadaljevala na Siciliji, kamor je maršal Badoglio poslal nekega svojega visokega častnika. V pogojih za predajo je tudi določeno, da se ta častnik ne sme vrniti v Rim in se sedaj zaradi tega še vedno nahaja na Siciliji.

Sovražnosti med zavezniškimi armadami in italjansko armado so prenehala ob času objave predaje.

Nemški radio je ob istem času, ko je general Eisenhower naznanil kapitulacijo Italije, poročal, da je ameriška armada na morju na potu za vpad na kakem kraju v Italiji in da so se zavezniške čete izkreale v Eufemia zalivu, 40 milj višje proti severu, kjer se bore angleške in kanadske čete.

Iz tega je razvidno, da Nemčija tedaj še ni vedela o predaji svoje najmočnejše zaveznice. Kako veliko razburjenje mora vladati v nemški vladi, posebno pa še v nemškem vrhovnem poveljstvu, si je mogoče misliti.

Badoglio je zavezniškim poveljnikom sporočil, da se italjanska armada brezpogojno poda, toda tega ni oznanil italjanskemu narodu. Badoglio je rekel, da se italjanska armada proti preveliki premoči zavezniških armad ne more več braniti in se brezpogojno poda. Oznanil je tudi, da se italjanska armada ne bo več borila proti zaveznikom, bojevala pa se bo proti vsakemu drugemu sovražniku. S tem pač ni mogel misliti nikogar drugega, kot Nemce.

Kaj bo sedaj napravila nemška armada v Italiji, je zelo čudna stvar. Zavezniški bombniki so italjanske železnice, ki peljejo iz južne Italije, popolnoma razbili, tako da so nerabne in se po njih nemška armada ne more umakniti proti severu.

Ko je sedaj Italija sklenila premirje, se bodo Italjani najbrže bojevali z Nemci, katere so vedno sovražili, četudi so bili njihovi zavezniki. Najbrže bodo celo pomagali zaveznikom, da jih preženejo iz dežele.

General Eisenhower je poročilo o predaji Italije poslal predsedniku Rooseveltu v Belo hišo in takoj, ko je predsednik prejel to poročilo, se je pričel posvetovati s Churchillm. To je bila za nju velika, četudi ne nepričakovana novica, kajti general Eisenhower je predsedniku pra v gotovo sporočil to novico že v petek, ko je bilo premirje po dpisano.

V torek so radijske postaje naznanjale, da so prejele že mnogo vprašanj, zakaj se Churchill tako dolgo zadržuje v Washingtonu in odgovorile so, da predsednik in Churchill pričakujeta velevažna poročila iz Italije.

Za nas pa je največje važnosti, kaj se bo sedaj dogodilo v Jugoslaviji in še posebno v Sloveniji.

Poročila zadnjih dni so naznanjala, da italjanska armada že več tednov odhaja iz Jugoslavije. Na njeno mesto bodo morali priti Nemci, toda nemške divizije so potrebne na ruski fronti. Bolgari se bodo protivili, da bi v Jugoslaviji nadomestili italjanske divizije in ravno tako tudi Madžari. Hitler bo tedaj moral v Jugoslavijo poslati stare vojake, da bodo še dalje držali pod nemško peto naše kraje.

Vsekako z napetostjo pričakujemo nadaljnih poročil, kajti jasno je, da se je pričel začetek konca. Gotovo pa je, da bo slovenski narod trpel do konca, pa ga naj drži v svojih krempljih kdorkoli.

Sodnik v New Jersey ne priznava zakonske ločitve dobljene v Nevadi

Elizabeth, N. J., 8. sep. — Izrek sodišča, ki ima lahko dalekosežne posledice z ozirom na zakonske ločitve izposlovane v drugih državah in posebno še v Nevadi, je bil podan po sodniku Dougal Herra.

Sodnik Herr ni hotel odobriti razporoke Max Wolffa, tvorničarja, na podlagi določbe vrhovnega sodišča, po kateri mora katerakoli država priznati razporoko dobljeno v drugi državi.

Barvilo za ustnice koristna iznajdba

Los Anglese.—Mestni zdravstveni uradnik, dr. Uhl, je tukaj govoril o priliki otvoritve natečaja za točaje (bartenders) ter je izjavil, da je naravnost koristno za javno zdravje, da ženske dandanes puščajo na kozarcih in skodelicah v restavracijah barvilo, s katerim si barvajo ustnice — restavracije in točilnice so tako prisiljene, da čisto omijejo kozarce in skodelice.

ALI VESTE?

Vi lahko začenjate kupovati Vojne Hranilne Bonde s tem, da kupujete znamke za le 10 centov.

Izredna slavnost v New Yorku

Piše: LEO ZAKRAJŠEK

V nedeljo 19. septembra bo v Slovenskem domu v Brooklynu slovesno odkrit častni imenik slovenskih vojakov iz Greater New Yorka in okolice. Slavnost se prične ob 3:30 popoldne in se vrši pod okriljem Združenih slovenskih društev, ki so izvolile poseben stalen odbor, da to prireditev organizira in zbira denar za korist omenjenih vojakov, oziroma njihove poznejše eventualne potrebe. Vsi rojaki iz New Yorka in okolice so prav vljudno vabljeni na to slavnost, a še posebej pa so vabijeni starši vojakov, a če bi vojak slučajno ne imel več staršev, velja vabilo njihovim najbližnjim sorodnikom. Slavnost je v prvi vrsti seveda posvečena priznanju in spominu naših vojakov, v drugi vrsti pa v tolažbo in počast njihovih roditeljev, oziroma bližnjih sorodnikov.

* * *

Številne so naloge in bremena, ki jih vojna nalaga zlasti na vsako zavojevano državo. In če to velja za vojne v splošnem, velja še v toliko večji meri v sedanji najobsežnejši vojni in najstrašnejši vojni, kar jih je kdaj bilo na zemlji.

In ker država sestoji iz državljanov in deloma tudi drugih njenih prebivalcev, je naravno, da se dolžnosti in bremena vojne porazdele na njeno prebivalstvo in sicer sorazmerno z možnostjo nositi jih.

Največji del dolžnosti in bremen seveda pripade na zdrave in močne fante in može v vojaški službi. Od teh vsaka država zahteva, da so poleg gmotne škode, neprijetnosti in drugih težav splošnega prebivalstva pripravljeni žrtvovati za koristi splošnosti tudi svoje najdražje, kar imajo, — svoje življenje. Tako je bilo v preteklosti, tako je danes in tako bo tudi v bodoče, ako se svet ne bo spametoval in naredil križ čez vojne. Upajmo, da se to zgodi po tej vojni!

Civilno prebivalstvo države tvori takozvano domačo fronto, katere prva dolžnost je, da oskrbuje svoje vojake v zadostni meri z vsem, kar potrebujejo za svoje življenje in za uspešno bojevanje. Dalje je dolžnost domače fronte tudi ta da svojim vojakom olajšuje njihov položaj z vsemi možnimi udobnostmi, da jih moralno krepi in vzpodbuja in sicer s tem nudi vojakom dokaze, da doma niso pozabljeni, pač pa v najboljšem in stalnem spominu, kakor tudi, da se njihove žrtve zadostno cenijo.

Ako vojak v vojašnici in na bojišču ve, da vsa njegova domača fronta v polni meri izvršuje svoj del dolžnosti napram njemu in napram državi, je njegovo breme dosti lažje, ker mu je taka zavest tu uteho in celo ponos in zato junaško sprejema nase svojo usodo.

Mi, ameriški Slovenci prve generacije, se še nismo popolnoma pretopili v ameriško telo, kakor se nobena druga narodnostna skupina priseljencev ni, temveč živimo poleg svojega ameriškega javnega življenja tudi svoje posebno slovensko socialno in kulturno življenje Tega našega slovenskega življenja nam nihče ne zabranjuje, niti ne ovira, za kar se moramo seveda zahvaliti svobodi in demokraciji svoje nove domovine. Upam, da znamo to velikansko dobrino ceniti v polni meri sedaj, tudi če je prej nismo znali.

In to naše slovenstvo pa nam v sedanjih časih nalaga več posebnih dolžnosti in med temi dolžnostmi je tudi ta, da ne smemo biti brezbrižni za naše fante in može v vojaški službi, kajti oni sami so bili več ali manj del tega našega slovenskega življenja v naselbini, a še toliko manj pa moremo biti brezbrižni za njihove starše, ki so bistven del ameriškega slovenstva. Taka brezbrižnost bi bila velik in neodpustljih narodni greh.

S svojo slavnostjo na 19. septembra bo newyorška slovenska naselbina izvršila velik del svoje dolžnosti, ki jo ima do svojih vojakov in njihovih staršev. Zato mora biti Slovenski dom ta dan nabito poln, kot še ni bil nikoli, kajti le s tako udeležbo bo naselbina dokazala, da je vredna onih ameriških fantov in mož, ki se žrtvujejo in se bodo žrtvovali za splošen dobrobit človeštva.

* * *

Glede slavnosti same naj bo še povedano, da na njenem programu nastopijo naša kulturna društva "Domovina," "Slovan" in "Tamburaši." Dalje nastopita v duetu Mrs. Gerjevič ml. in Miss Petelli, enako tudi naša priznana in priljubljena koncertna pevka Miss Ann Kepic in kot za poseben priboljšek programa pa nastopi še znani operni pevec Mr. Tone Šubelj.

Tudi naj bo omenjeno, da nam je za ta dan obljubljen od Treasury departmenta njihov najnovejši film, kateremu se opravičeno mora dati naslov: "Ko fantje na vojsko gredo." Film je sicer kratek, a zato toliko bolj jedernat, zanimiv in pomenljiv.

Pripravljalni odbor je tudi določil, da naj pripade čast odkritja častne imenske deske najstarejši navzoči materi, ki ima sina pri vojakih. Vsi navzoči starši vojakov pa bodo navzočim osebno predstavljeni.

Razume se, da slavnost ne poteče brez govorov, v katerih se bo pojasnil pomen slavnosti. Kot govornika nastopita Mrs. Anna Krasna in pisec teh vrstic.

Častna spominska deska je mojstrsko delo znanega rojaka Charles Majdiča, ki je desko tako umetno izdelal in tudi drugače največ pripomogel, da se je ideja realizirala. Kot predsednik pripravljnega odbora bo on slavnost otvoril s primernim pozdravom ter nato vodstvo programa izročil Mr. Ludviku Mutzu, ki bo potem vodil program do konca.

Končno naj bo še pripomnjeno, da je vstopnina k slavnosti prostovoljna, to je, da vsakdo da, kolikor hoče, a kdor pa nič ne zmore, je pa vseeno vabljen in dobrodošel. Nabrani denar se bo po odbitku malenkostnih stroškov prireditve porabil samo za dobrobit, oziroma eventualne potrebe naših vojakov. Zato odbor po možnosti apelira, da rojaki po možnosti prispevajo v ta vojaški sklad.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO . . . SADJEREJSTVO . . . POLJEDELSTVO

The Garden ENCYCLOPEDIA

Cena knjige: $3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani — 750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Nič visokih besed — vse je jasno, razločno, vporabno.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni živež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki . . . Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT

Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM—KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 člankov vam podrobno pojasni vse o vrtnarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejše pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Prirejeno za vsako poneblje v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

Te knjige je uredil E. I. D SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

Št. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University tamburica orkester

Št. M575—Terezinka polka
Na planincah—valček
Jerry Koprivšek in orkester

Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

JULIJ CEZAR IN HELVECIJA

Pred 3 leti je minilo 2000 let, odkar se je Švica tedanja Helvecija, prvič borila za svojo svobodo. Helvetsko ljudstvo, ki je to svobodo ljubilo nad vse, je sledilo pozivu svojega vodje Orgetoriksa, zažgalo svoje naselbine in uničilo svoje imetje ter se odpravilo v Galijo. V tej deželi si je hotel ta keltski narod ustvariti novo domovino, kajti pripovedovali so mu čuda o njenem bogastvu.

Rim pa je Helvete potrebovalo kot branik proti bojevitim Germancem zlasti proti Švabom. Zato jeJulij Cezar, tedanji rimski prokonzul, najprvo v bližini reke Arar, sedanje Saone, in potem pri Bibrakteju v bližini današnjega St. Legera helvetske vojske ustavil. Pri zadnjem kraju je prišlo do odločilnega spopada, v katerem je Julij Cezar Helvete premagal. Premagancem je sicer vrnil svobodo, naložil jim je pa da se morajo vrniti v domovino in jo obnoviti. Helvetov, ki so se hoteli izseliti, je bilo nad 300,000, med njimi 92,000 vojščakov. V domovino pa se je vrnilo samo 120,000 duš. Ime Orketoriks ima v Švici še danes mračen zvok. Samje tega vojskovodje, da bi postal ustanovitelj velikega keltskega kraljestva, so se končale s smrtjo 240,000 pogumnih mož in žena.

ALI PRISPEVATE SVOJ DELEŽ

RABIMO ŠIVALKE za izdelovati bolniške nočne srajce—pajamas, in bolničarske uniforme. — To je Vaša priložnost. Stalno delo, dobra plača. — Za prekurno delo se plača čas in pol.

Vprašajte pri:
MELROSE COMPANY
355 BROADWAY
NEW YORK CITY
(5x)

PIŠČETA, RACE, KOZE, ITD. . .

Na razpolago imam samo za Slovence piščeta, kokoši, race, mlade koze, ovce, zajce in svinje. — Na Babylon postaji me lahko pokličete: Babylon 1231 R. — LOUIS PIRNAT, Merrick & Bay Rds., Babylon, L. Isl., N. Y. 5x

RAZGLEDNIK

AMERIŠKO PRAVOSODJE

Čudovito je zavito ameriško pravosodje, kar je razvidno iz naslednjega slučaja:

Louis Lepke Buchalter je bil v državi New York zaradi umora obsojen na smrt in ž ž njim dva njegova pajdaša. Njegova sokrivca se nahajata v Sing Singu, toda ne moreta biti usmrčena brez svojega tovariša. Lepke je bil namreč pred zveznim sodiščem obsojen na 14 let zapora zaradi prodajanja mamil. Governer države New York Dewey je prosil zvezno vlado, da newyorški državi izroči Lepkeja, da izvrši nad njim smrtno obsodbo. Tedaj pa se je razvil med državno in zvezno oblastjo prepir, ki bi za kako igro bil nad vse zanimiv prizor. Tako-le nekako je bilo:

Zagovornik: Gospoda, moj klijent najodločnejše odklanja zvezno pomiloščenje. Ne prosi nobenega usmiljenja in vas prosti, da ostanete trdni in naj njegova obsodba po zvezni postavi ostane.

Predsednik: Governer države New York želi, da je Lepke pomiloščen.

Zagovornik: Prošnji države New York za pomiloščenje nasprotujemo. Vsaka druga država bi storila to.

Predsednik: Po zvezni postavi mora Lepke odsedeti štirinajst let. Koliko časa je že sedel?

Zagovornik: Tri leta.

Predsednik: Mr. Lepke, ali ne mislite, da ste že dovolj dolgo v zaporu?

Lepke (odločno): Ne preveč.

Zagovornik: Moj klijent je komaj okusil življenje v zaporu. V teh časih tri leta naglo potečejo. Pred seboj ima še enajst krasnih let za železno ograjo in mislimo, da je do tega tudi opravičen.

Lepke: Vsako leto lepše.

Zagovornik: Moj klijent je 14-letno zaporno kazen sprejel v dobri veri in uredil je vse svoje zadeve, da zadosti obsodbi.

Predsednik: Nočem biti krivičen, toda . . .

Lepke: Ta bi bila pa lepa, če je bil kdo obsojen zaradi velike krivde na 14 let, pa se na to ne bi mogel zanesti.

Predsednik: Governer Dewey, kaj mislite o tem?

Governer: Mislim, da je bil ta mož že dovolj časa v zaporu. Če bi bilo po mojem, ga ne bi pustil v zaporu niti minuto več.

Predsednik: Kaj pa z ostalimi enajstimi leti?

Governer: Nisem brezsrčen. Odpustil bi mu jih.

Lepke: Ali tukaj ni pravice?

Predsednik: Ako tega človeka pomilostim, kakšna je obsodba, pod katero ga hoče država New York imeti?

Governer: Obsojen je, da gre na električni stol z dvema drugima morilcema.

Predsednik: Zakaj pa država New York ne more počakati, dokler ne prestane štirinajst let?

Lepke: E, če morem jaz čakati, zakaj pa ne bi mogel governer Dewey?

Governer: Stvar je ta: Dva druga obsojenca prosita za pomiloščenje, potrebno pa je po postavi, da so zaslišani vsi trije kot eden. To pa je težavno, dokler zvezna vlada vstraja pri tem, da Lepkeja drži. Kaj pa naj napravima z drugima dvema obsojencema?

Lepke: Prepričan sem, da nimata prav nič proti temu, ako čakata na mene brez konca.

Governer: Držva je že preložila usmrčenje štiri ali petkrat.

Lepke: To je prav; meni se prav nič ne mudi.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

MOŠKI DOBE DELO

ZA STAROST SE NE VPRAŠA

ZA VAŽNO VOJNO PRODUKCIJO

Pri JENKINS BROS., Bridgeport, Conn.

Neizučeni delavci zaslužijo od $43 do $53 na teden za 61-66 urno tedensko delo.

Tudi tujci so takoj sprejeti. Ako ste sposobni, ste takoj sprejeti.

Vprašajte kateregakoli zastopnika kompanije VSAK ČETRTEK OD 9. DOP. do 5. POP.

UNITED STATES EMPLOYMENT SERVICE
of the WAR MANPOWER COMMISSION
79-87 Madison Ave., 4th Fl., Sec. A, New York City

Kdor je zaposlen v vojni ali kaki važni industriji ne pride v poštev brez izpričevala uporabnosti.

Dopisov brez podpisa in osebnosti ne priobčujemo. Denar za čitrikove številke naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki takorekoč med seboj pogovarjajo.

KONVENCIJA A. J. Z. V CHISHOLM, MINN.

Najprvo pjoročam o konvenciji Ameriške Jugoslovanske Zveze, ki se je vršila v nedeljo 29. avgusta tukaj na Chisholm. Delegatov je bilo 48. Vreme je tudi bilo lepo, vendar se je vršilo vse bolj tiho in ni bilo nikake parade, kot je to bilo druga leta in to vse zaradi voj nih razmer. Registracija delegatov se je pričela ob 9. uri do poldne, potem so razni odseki bili izbrani in so delali do poldan. Ob dveh popoldne se je pričelo zborovati.

Najprvo je pozdravil zbornico župan in to je naš rojak, rojen tukaj, Mr. John Gornik. Govoril je najprvo v angleškem jeziku, potem pa še v slovenskem, pristnem ribniškem narečju, ker je njegov oče doma od Ribnice, mati od Črnomlja na Belokranjskem. On je dober govornik in se je videlo, ko mu je zbornica veliko aplavdirala. Za tem je pozdravil delegate presednik društva številka 7, Mr. Frank Tehanec. On je tudi glavni blagajnik AJZ.

Naj še tukaj omenim, da sem se jaz vdeležila že 6 konvenčij. odkar sem v Minnesoti, to je od leta 1937.

Zvečer ob osmi uri se je vršila igra "Slovo vojaka od matere." Igralci so vsi dobro izvršili svoje vloge. Vmes je bilo petje. Igralci so bili iz Eveletha od American Yugoslav Club št. 1, kakor tudi pevci. Nastopili so udi iz Chisholma Julija Baraga, por. Neseth ob spremljanju harmonike, na katero je igral Frank Smole. Julija je še zmiraj tako prikupna s svojim glasom, da se je morala dvakrat povrniti — tako so ji aplavdirali. Potem so nastopile tudi Koščakove tri sestre, ki so zapele tisto krasno pesem "Lovec." Tudi one so se povrnile ob velikem aplavzu Spremljal jih je Fr. Smole. Občinstvo je napolnilo dvorano tako, da so bili vsi sedeži polni, ki jih je okoli 700. Ako se pomisli, da je pomanjkanje gasolina, je to veliko. To se vidi, da ljudje radi gredo gledat igro in poslušat naše lepe slovenske pesmi.

Na tej konvenciji sem se tudi spoznala iz umetnikom Mr. John Bogdanovic iz Eveleth, in me je povabil na svoj dom, da mi bo razkazal svoje slike. In ob prvi priliki ga bom šla obiskat in bom poročala v "G. N."

Pozdrav na vse čitatelje!

Frances Lukanich
Chisholm, Minn.

DOPIS IZ MARYLANDA, N. Y.

Ker s tukajšne farmarske pokrajine so le redki dopisi v našem priljubljenem listu "G. N." se podpisani usojam nekoliko opisati kako namreč žiimo v tukajšnjem kraju. Bodi takoj povedano da še dokaj dobro, ako vzamemo današnje razmere v obzir itd.

Vreme smo imeli tukajšnjo pomlad precej deževno, med tem ko je bilo v poletju prav izredno lepo vreme, tako da smo seno vse lepo pospravili, le pri zadnjem pospravljanju sena nam je dež nekoliko nagajal, kar se ni mogoče glede tega nič pritoževati. Sedaj smo pospravili tudi žito, za katerega je bila tukaj letos precej pičla letina. Zdaj pa bomo pričeli polniti "sajle." Koruza kakor krompir pa letos tukaj prav dobro kažeta. Na farmi posebno v teh časih se človek že preživi in po možnosti še dokaj dobro napredu- je, ako le je v hlevu nekaj glav živine, ter nekaj polja, katero seveda je treba prav dobro obdelovati pa se že lahko živi. Največ pa imamo tukajšnji farmarji dobiček od produkcije mleka, katero se nato izvaža v velemesto New York.

Sedaj pa naj malo opišem obiske, ki smo jih bili deležni za Delavski praznik ali "Labor day." Iz New Yorka, odnosno iz Brooklyna, so nas obiskali Mr in Mrs. A. Svet, Mr. in Mrs. J. Kralj v spremstvu Mrs. A. Kralj, matere Franka, ki je ravno slučajno takrat prišel na dopust iz armade Strica Sama. Da je bilo snidenje zelo ginljivo, posebno še zato, ker nismo nič vedeli glede dopusta našega sina Franka, mi ni treba posebej poročati. Nato so nas v nedeljo obiskali nenadno tudi naši prijatelji iz Little Falls, N. Y. in sicer Mr. in Mrs. Fr. in Reza Masle, v njihovi družbi so bili nadalje Mr. Anton Primšar, Mrs. Molly Obreza, Mr. Brezac, ter dve dekleti, katerih imen si žal nismo zapomnili. Ker pa smo bili tisti čas ravno na obisku pri znanem rojaku Mr. Adolfu Krisch v Cooperstown, N. Y. so naročili doma, da se bodo vstavili v slovenski gostilni rojaka J. Krischa v Fly Creeku, kjer smo jih potem pozneje zvečer tudi našli, ter smo se nekaj ur skupaj prav lepo pozabavali. Hvala za obisk, ob priliki bomo istega po možnosti vrnili.

Prejšnji večer ,to je v soboto zvečer pa smo posetili prav lepo urejene gostilniške prostore znanega rojaka Louis Bobnicka v Millford,, N. Y. kateri ima veliko sorodnikov in prijateljev v Clevelandu, O. Nato smo obiskali isti večer slovensko gostilno že zgoraj imenovanega rojaka John Krischa, od tam pa smo krenili v tako zvano "Corn Field Hall" v kateri se je prirejala ta večer velika zabava. Dospevši tam smo našli veliko ljudi, tako da so bili prostori kar malo premajhni za vse obiskovalce. Veselilo pa me je, ko sem spet videl tako veliko svojih prijateljev in znancev, posebno še zato, ker smo imeli priliko opazovati kako lepo skupno delajo tukajšnji farmarji kadar se gre za skupno društveno stvar. Upam, da je imela ta prireditev zelo dober gmotni uspeh, za kar vsa čast obiskovalcem,

V nedeljo nas je bil na domu obiskal tudi rojak Tony Šega, iz Richmondville, N. Y., sin znanega rojaka Matija Šege, ki sedaj poseduje svojo farmo v Dryden, N. Y. Sin je obljubil ,da nas bo popeljal drugi dan tja na obisk, pa ga žal ni bilo. No, pa mu tega ne štejemo v zlo, ker vem, da je zelo zaposlen. Rad bi bil videl, da bi se bilo to zgodilo in razloga, ker vem, da bi ga bil rad obiskal poleg nas tudi rojakk in sorodnik Tone Svet. Bomo pa kdaj drugič ob priliki skušali to napraviti, ker se itak že več let prav dobro poznamo in smo si seveda tudi dobri prijatelji.

Svojim sorodnikom in prijateljem kličem: prav iskrena hvala za obisk, pa še kaj pridita! Rojaku Adolph Krischu v Cooperstown, kjer ima tako lepo urejeno veliko kokošjo farmo, kakor tudi njegovi družini pa se tem potom prav lepo zahvaljujemo za tako prijazen sprejem.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom velike ameriške Unije, posebno lep pozdrav pošiljamo vsem slovenskim farmarjem, našemu priljubljenemu delavskemu listu "Glasu Naroda" pa želimo, da bi nam donašal svetovne novice, lepe romane itd. Še mnoga leta, kakor tudi mu želimo obilo novih naročnikov.

August Konchar,
Maryland, N. Y.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

ROJAKOM V MILWAUKEE IN WEST ALLIS, WIS.

Neštetokrat ste že pokazali, kako radevolje podpirate vsako dobro stvar. Nikdar niste odrekli pomoči, kadar je bila ista potrebna. Ko ste bili pred par meseci pozvani pomagati bednim, od vojne obubožanim trpinom v rojstnih krajih, ste se odzvali tako velikodušno, da so bili presenečeni celo tisti, ki so dosti pričakovali. Zares, na častno mesto ste postavili našo naselbino.

Toda, prijatelji, veliko dela in žrtev vas še čaka, vendar smo prepričani, da se ne tega, ne onega ne bojite. Pomagati bratom je pač nekaj, kar človek rad stori. Tisoče ste žrtvovali za odpomoč bednim ljudem v domovini, toda narodu je potrebna poleg kruha, obleke in zdravil tudi svoboda, — potrebno mu je, da bo zedinjen v eni deželi in bo tam svoje sreče kovač. Vsi veste, da na tisoče Slovencev ječi pod tujčevo peto; tisoče brezmočnih in zatiranih sinov in hčera našega naroda ima zamašena usta — ne sme spregovoriti besede v svojo obrambo. Zato je pa treba, da se mi, ki živimo v deželi svobode, zavzemamo zanje.

Nalogo. da pouči merodajne kroge in oblasti o tem. da smo Slovenci kulturni narod, ki mora biti združen v eni deželi, si je nadel SANS To delo je seveda zvezano z velikimi stroški in zato se podpisana podružnica SANS obrača na vas, tako društev, kakor posameznikov, da to delo po najboljših močeh finančno podprete. Mnoga društva so to že storila, mnogi posamezniki tudi, vendar pa vas je še veliko, katerih še nismo dosegli. V kratkem pričnemo z kampanjo za zbiranje prispevkov in vemo, da bo ta kampanja uspešne. Prijateljsko sprejmite zastopnike SANSa, kadar vas obiščejo.

Ne pozabite tudi 12. septembra velike prireditve v S. S. Turn dvorani v korist prodaje vojnih bondov. Nastopili bodo izvrstni govorniki, med njimi zastopnik vlade in pa predsednik SANSa Mr. Etbin Kristan, ki bo gotovo povedal marsikaj o strašnem trpljenju našega naroda v stari domovini ter o potrebi, važnosti in cilju organizacije SANSa. Tudi petja in drugih lepih točk bo vseboval program. Vstopnina ne bo stala nič.

Prosimo tudi, da se ta dan udeležite velike parade, ki se bo pričela ob 1:30 popoldne na So. 17th Street in W. National Avenue, od koder odkorakamo skupno v dvorano.

Na dan Milwaučani in West Allisčani dne 12. septembra!

Za podružnico 56 SANSa,

France Puncer, preds.

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kda imate plačano naročnino. — Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate pravočasno naročnino poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana:
Indianapolis: Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Bevčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Maryland:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerin
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polantz*
Krayn, Ant. Taučelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauchar*
Diamondville, Joe Rolich

(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.—Uprava "Glas Naroda"

FARMA NAPRODAJ
90 akrov, 2 milji od Kennedy—Ellington State Road; 22 glav živine, par konj, 55 ton sena, 5 akrov oves, koruza, prašiči, kokoši in farmarsko orodje. —Pišite na TONY ULIJAN, Kennedy, N. Y. (3)

PISMO IZ DOMOVINE IN DRUGO

Ker mi bo naročnina za "Glas Naroda" v kratkem potekla, vam pošiljam denarno nakaznico za $3.50 za nadaljno naročnino. List "Glas Naroda" me obišče kakor dober prijatelj. Komaj ga čakam, ker danes je preteklo 23 let, odkar smo se preselili iz Anaconde. Mont. Nikoli mi ni prilike govoriti slovensko, zato se lista "Glas Naroda" tem bolj veselim.

Te dni sem sprejela pismo potom Rdečega križa (25 besed od mojega 82 letnega očeta. On živi v Novem mestu na Dolenjskem. Zadnje pismo sem sprejela v juniju pred dvemi leči. Piše, da so še vsi živi, razen moje nečakinje in moža, ker so umrli. (Seveda najbrž sta bila ubita). Stanovala sta v Zagrebu.

Jaz imam sina, ki je ensign v mornarici v Afriki. Je tam že od meseca aprila. Bil je trikrat v napadu v Siciliji in se je, hvala Bogu srečno vrnil nazaj v Bizerte. Sedaj pa piše, da ni treba skrbeti za njega, ker je bolj na varnem, nego mi. Ujetnikov pa imajo toliko, da ne vedo, kam z njimi. Ena sicilijanska ženica mu je dala piti vina in jokala je za svojega sina, ki je bil v ujetništvu.

Končam, in vas vse lepo pozdravljam

Mrs. J. Ridolfo
New Orelans, La.

Pismo, ki ga je Mrs. Ridolfo prejela po Mednarodnem Rdečem križu, se glasi:

"Jaz vam pišem čez Rdeči križ, če ste še zdravi vsi. Odpišite čez Rdeči križ. Smo v skrbeh. Mi smo vsi zdravi. Pozdrav! — Mimi.

Anton Nečimer, Žabja vas pri Novem mestu.

POROČILO IZ PITTSBURGHA, PA.

Dne 1. septembra je na svojem domu po enoletni bolezni zatisnil svoje oči k večnemu počitku rojak Anton Hrvatin, v najlepši moški dobi 44 let. Rojen je bil v Gornjem Zemunu pri Ilirski Bistrici, v Ameriko pa je prispel leta 1919.

Tu ostavlja soprogo, dva sinova in eno hčer, kateri najmlajši ima 3 leta, hči 17 let, najstarejši 19 letni pa je pred kratkim vstopil v mornarico; in še svojo mater in dva brata, eden v Argentini, o katerem pa niso že dolgo slišali.

Pokojni je bil pri rojakih zelo priljubljen zaradi svojega miroljubnega značaja, in vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v blagem spominu. Bil je član SNPJ, društva št. 114 in Ameriške Prosvetne Zveze društva sv. Štefana št. 26.

Bodi mu lahka ameriška zemlja., njegovim pa moje globoko sožalje.

J. B.
Pittsburgh, Pa.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Rano, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižici je samo 50 centov.

in se dobi pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
NEW YORK 11

"SPANISH in 20 LESSONS" — Španščina v 20-tih nalogah. — Špansko-angleška slovnica. — Spisal jo je R. D. L' Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prikrajšana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej priprosti stopnjevalni metodi vam Corinta pomaga, da se lahko naučite španščine.

To praktično učenje ima kar najmanj nezanimivih in zapletenih slovničnih pravil ter vas uči brati, govoriti in razumeti špansko.

Corintovo kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslaništva in eksportne tvrdke po celem svetu. Je praktično, priprosto in uspešno.

Prodanih je bilo že nad 2,000,000 Cortinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanimiva, jo lahko naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo $1.—

ANEKDOTA

Mladi lord je od svojega očeta podedoval zgodovinski grad z galerijo slik. Imel je dolgove, pa je poklical trgovca s slikami.

"Imam namen," je dejal, "da vam svojo galerijo prodam, toda pod pogojem, da tega nihče ne izve. Razen tega bi si dal najprej na skrivaj napraviti dobre kopije teh slik. Nič ne sme manjkati, tudi ne starostne razpoke."

Stari trgovec je zmajal z glavo. "Majhna težava je vmes. Kar hočete od mene, sem na žalost, storil že za vašega očeta, ko je od starega očeta podedoval ta grad."

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi Izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — $1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor .... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor .... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor .... .50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV .... .45

Ferdo Juvanec—Iz MLADIH LET. moški zbori .... .30

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) .... .50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj šocel ,o šov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo .... .30

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem pisemce; Slovo; Je vplhnila luč .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) .... .20
Vso noč pri potoci .... .20
Jurjeva .... .25
Hodi Micka domo; Kaj drugega hočem; Zdravica .... .20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič; Po gradini .... .30

FERDO JUVANEC:
Zjutraj .... .30
Slovanska .... .30

PETER JEREB: Pella roža; VASILIJ MIRK: Podoknica .... .30

ZORKO PRELOVEC:
Le enkrat še .... .30
Slava delu .... .30

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples .... .30

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Holmar) .30
Orlovske himne (Vodopivec) .... .50
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) .... .30
V pepelnični noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) .... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) .... .60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo .... .35
Naši himni, dvoglasno .... .35
Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori .... .30

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk .... .75
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) .... .75
Sem šel na planince, (Bajuk), podpuri .... .60

ZA CITRE:

Poduk za citre. — s zvezki — (Koželjski) .... 1.—

ZA KLAVIR:

Buri pridejo. — Koračnica — .... .30

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N.Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

9

Drugo vojsko je vodil Krok: trobilce. Imeli so razno orožje pa veliko rogov. Niso bili prida vojaki, pač pa predrzni izzivači, hlapci in pastirji, pretepači na poljanah, ki naj bi z nenadnim hrupom, tuljenjem in trobenjem zbegali sovražnika. Poverili so jim tudi zelo važno nalogo čuvajev. V tem so morali najzanesljivejši splezati na vse višine in strážiti, ali ne bo Hilbudij premenil smeri ter udaril preko hriba nad gradišče. Zakaj dobro so vedeli da se Bizantinci ogibajo sotesk in da izpeljujejo celo ceste rajši čez gore kakor po ozkih dolinah, da so varni pred zasedami.

Ko so bile vse čete urejene, je opravil Svarun molitev; na to je dal znamenje, in voji so se razkropili po šumah brez hrupa, brez krika in ropota, kakor bi jih pogoltnili temni gozdovi. Sam se je premaknil zadnji. Pa tudi njegova četa je lezla ob straneh, bredla po potoku, da ni puščala sledu za seboj. Svarun je bil po toliko vojskah zelo previden. Dobro je vedel da pošlje Hilbudij pred seboj poizvedovalcev na hitrih konjih. Če bi ti zasledili izhojeno pot v travi, bi se Hilbudij takoj okrenil in jih kako prevaril ter iznenadil.

Ko je v jutro vstajala zarja, je šla Ljubinica iz gradišča in vse mladenke z njo; zbrale so se pod lipo ter darovale Perunu lepa jagnjeta za zmago očetov. Gradišče je čuvala majhna posadka, med njo godec Radovan, ki je čepel na okopih, stiskal citre pod pazduho in strahoma poslušal kaj bo. Bal se je krvi, vojni krik je "žalil njegovo pevsko uho," kakor je sam trdil. Preudaril je natančno, kam pobegne z urnimi koraki, če pribežijo sli in naznanijo poraz Slovenov.

PETO POGLAVJE.

Hilbudij je prekoračil čez noč ravnino in se naslonil v jutru s svojimi vojaki ob pobočje hriba, bo katerem se je odpirala soteska do gradišča Slovenov. Vse čete so se poskrile v gosto hrastičje. Prepovedal je ukresati ogenj, da bi si varili vojaki ječmenovo juho. Zato so jedli mrzlo, nekateri suhe ribe, drugi prekajeno meso, in prigrizovali česen.

Hilbudij je sklenil počakati popoldneva, potem pa kreniti v sotesko, da bi mogel že v jutru zgrabiti gradišče Slovenov. Še malo ni mislil, da ne bo zmagal. Tudi zasede se ni bal. Bal se je samo za vojake. Vsakega mu je bilo škoda. Zakaj vsak teh utrjenih in izšolanih mož mu je zalegel za deset novincev.

Zategadelj je pozval predse vrlega jezdeca, nekega barbara — Tračana. Prišel se mu je pred letom ponujat v vojaško službo. Hilbudiju je ugajal; in res se je izuril, da mu ga ni bilo v red.

Tega je poklical Hilbudij. Njegova polt je bila temna, lasje rdečkasti, postava velika, prav kakor kakega Slovena. Ukazal mu je, naj sleče opravo bizantinskega vojaka in natakne kratke pritene hlače, kakršne so nosili Sloveni. Takisto naj razsedla konja in naj jezdi kakor divji pastir oprezno po soteski. Razumel je precej dobro jezik Slovenov. Naj vpraša, mu je rekel, če naleti na kakega Slovena, po ovcah ali konjih, češ, da je poslanec azijskega trgovca, ki bi prišel na kupčijo. Ali oprezno naj gleda, so-li v dolini sledovi po vojnih četah.

Tračan se je hitro prelevil iz bizantinskega konjika v barbarskega pastirja in malomarno odjezdil. Z glavo je gugal na levo in desno in pel pastirsko pesem. Vajeti je pustil da so visele konju na vratu. Kakor bi se ne menil za ves svet, tako je jahal Tračan ogleduh. Ali njegove lisičje oči so opazile vsako sled v travi in prodirale gosto grmovje po bregovih. Zapazil je konjsko sled. Skobalil se je s konja in trgal kiselico, ki je rastla ob potoku. Žvečil je liste, brskal po travi, kakor bi iskal še drugih zelišč. Toda meril je le skoke, katere je delal preteklo noč Iztokov konj.

Leno je zlezel zopet na konja in jahal dalje. Včasih je pognal v dir, pa zopet prenehal in skrbno opazoval. Vsepovsod razkoračen, iztegnjen sled konja, ki se je drevil v divjih skokih. Čedalje bolj sumljivo se mu je zdelo, hitreje je gugal z glavo in še skrbneje so se mu svetile lisičje oči. Vendar ni mogel ničesar drugega izslediti. Vse grmovje je spalo po gozdu se je tu in tam osulo listje, ko je sedla divja ptica na vejo. Kar pridrži konja. Pred njim leži v potoku mrtva žival. Zopet zleze na tla in pristopi bliže.

Konj! Hitro je bil v vodi. Od vseh strani ga je pregledal a nobenega sledu, da bi bil brzdan. To je divja mrha! Voleje so jo preganjali, pa je poginila in se zvalila v potok. Odtod tisti skoki!

Vesel je zlezel na konja, pogledal je še nekoliko dalje, pa veliki skoki so se izgubili — Iztok je jezdil tam po vodi.

Pa se je varal Tračan Ta konj je poginil enemu Iztokovih tovarišev. Gnal se je za Iztokom, ali žival mu je opešala in se zgrudila. Zadavil jo je z jermenom, pobral s seboj brzde, zvalil konja v vodo, sam pa izginil v goščo in se plazil po lesu dalje. Druga dva tovariša nista šla za njim v sotesko, ampak sta krenila v hrib, da bi dospela preko gore v gradišče.

Tračan je vesel obrnil konja in odjahal v najhujšem diru, da bi sporočil poveljniku Hilbudiju, kar je naše; vse mirno, nobenih sovražnikov.

Toda sredi pota, kjer je dolina najožja, se dvigne pred njim človeška postava. Tračan je potegnil konja, da se je vzpel na zadnje noge:

"Hoj, pastirče, kaj delaš?"

"Ovac iščem! Sto ovac mojega očeta se je razgubilo. Tri dni jih iščem! Ali si jih videl? Odkod prihajaš?"

"Hej, mladec, ovac iščem kakor ti. Ali jaz jih iščem za kupce iz Bizanca. Kožuhov bi radi, usnja potrebujejo, ali veš za moža med Sloveni, ki bi imel na prodaj teh reči?"

"Moj oče Svarun ima dan hoda odtod gradišče, V njem so grmade dragega krzna, gore bivolskih kož, žlahtnega kamenja mnogo. Rad bi prodal, pa ne more, ker leži za Donavo tisti pes, tisti Hilbudij, in ne utegnemo naprodaj z bogastvom. Pripelji trgovce, ej, skupili boste, da se vam ne sanja, če se potrudite semkaj!"

(Nadaljevanje prihodnjič.)

LONČNICE

Rastlinam, ki jih gojimo v lesenih ali lončenih posodah, pravimo lončnice. Vse lončnice so iz toplejših krajev prinešene in pri nas kolikor toliko udomačene rastline Za nizko toplino so vse vsaj toliko občutljive da ne prenesejo mraza pod ničlo. Zato jih imamo čez zimo, ko počivajo v kleteh in drugih bolj ali manj primernih prostorih, kjer so na varnem pred mrazom.

Lončnicam jako dobro gre, ako jih prenesemo iz zimskih prostorov na plano ob milem, oblačnem, deževnem vremenu, da se prezračijo in da jih dež opere; saj so večinoma kolikor toliko zaprašene in presušene.

Seveda jih je treba umakniti potem spet na varno, da jih ne zaloti burja, slana ali celo sneg ki se pojavi včasih kar nepričakovano.

Večino lončnic je treba vsako pomlad presaditi. Najugodnejši čas za to delo je takrat, ko začno odganjati Nekaterim pa vendarle bolj ugaja, ako jih pustimo v miru po več let. Tako na primer nimajo rade pogostega presajanja palme; akacije, kamelije. Zadostuje ,ako jih presadimo na tri ali štiri leta. Kadar je zemlja v loncu ali čebrici popolnoma preraščena s koreninami, je čas, da rastlino presadimo v nekoliko večjo posodo in da ji damo novo, njej prikladno zemljo. Za presajanje si pripravimo mizo, na njo potrebno prst in prazne lončke v raznih velikostih. Za staro prst, ki jo otresamo s korenja, si pripravimo zaboječek. To izrabljeno prst vrzimo na kompost ali na gredo na vrtu. Kdor nima primerne zemlje, naj si jo preskrbi od vrtnarja. Za preproste potrebe zadostuje dobro udelana, pregnojena, in močno sprsteninasta, rajši bolj težka nego prelahka vrtna zemlja. Še boljša pa je prst z gnojne grede ali pa popolnoma predelana kompostnica.

Zemlji primešajmo nekoliko mivke. Da mora biti zemlja za presajanje primerno vlažna, torej ne premokra pa tudi ne presuha, je umevno samo ob sebi.

Nove lonce, v katere nameravamo presajati, moramo namakati nekaj ur v vodi, da se stene napijejo. Stare lonce je pa treba pred zopetno uporabo temeljito očistiti in odrgniti.

Nove lesene čebrice znotraj obžgimo, da so bolj trpežne, zunaj pa prepleskajmo z oljnato barvo. Na dno jim pribijmo dve po nekaj centimetrov debeli letvi, da ne stoje naravnost na tleh. Na ta način jih obvarujemo gnilobe, obenem pa ima zrak pristop do korenin tudi od spodaj. Količkaj večje čebrice naj imajo v dnu po tri velike luknje, da je odtok vode tem lažji.

Preden pričnemo presajati, pokrijemo odvodnice v dnu lončkov ali čebric s črepinjami. Pri večjih posodah je priporočljivo, da dno pokrijemo nekaj centimetrov na visoko z drobnimi črepinjami ali s kot lešnik debelimi kamenčki. Ko je na ta način vse pripravljeno vzamemo rastlino iz lončka tako, do ostane gruda cela. V to svrho obrnemo lonček z rastlino narobe in malo potrkamo z robom ob mizo. Tako nam ostane v eni roki prazen lonček, v drugi pa rastlina s celo grudo. Da se gruda preveč ne ospe, je treba rastline pred presajanjem dobro zamočiti. Navadno stare grude ne odstranimo popolnoma, ampak jo samo zrahljamo in otresemo zunanjo prst. Močno s koreninami preraščeno grudo z lesenim klinčkom ali nožem zrahljamo, pri tem pa odstranimo samo suhe, odmrle korenine, zdrave pa varujemo vsake poškodbe.

V lonček, v katerega mislimo presaditi rastlino, naspemo nekoliko prsti, nato pa postavimo vanj rastlino, da stoji v pravi višini in da je natančno sredi. Z levico držimo rastlino v pravi legi, z desnico pa napolnimo z zemljo praznino med staro zrahljano grudo in steno posode. Ko je lonec poln, z njim malo potrkajmo ob mizo, da se zemlja vleže in zaspe vse praznine med koreninami. Zdaj zemljo okrog in okrog čvrsto pritisnimo s prsti obeh rok ali jo zaštokajmo s ploskim lesenim remeljnom. Nazadnje dodenimo po potrebi še toliko prsti, da ostane na vrhu za pol inča globok prostor za zalivanje. Vsako presajeno rastlino je treba takoj zaliti in postaviti za nekaj časa na senčnat prostor.

Obrezovanje je potrebno samo pri nekaterih rastlinah, zlasti pri tistih, ki imajo drevesnato rast in se čez zimo ospejo, kakor na primer pelargonije in fuksije. Obrezati in pomladiti se da pa tudi oleander evonimus-aukuba, asparagus in druge vedno zelene lončnice. Vendar je to potrebno le tedaj, ko se zaradi starosti ali zaradi slabega prezimovanja ogolijo, da se se na kratko obrezane na novo obrastejo. Pelargonije in fuksije moramo pa vsako pomlad na kratko obrezati.

Rastlin, ki rastejo samo v eno smer in imajo samo po en srčni prsti, kakor na primer vse palme, muze, juke, dracene, aralije itd., nikoli ne obrezujemo. Znano in priljubljetno tradeskancijo pri presajanju raztrgamo na več delov in dobimo tako več manjših rastlin, ki se kmalu razrastejo v košate grme.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo $2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternovac
Spisal Ivan Albreht
Cena 50 centov

Belfegor
Spsal Artur Bernede
Cena 75 centov

Filozofska zgodba
Spisal Alojz Jirasek
Cena 50 centov

LETOS IZŠLA

Ko smo šli v morje bridkosti
Spisal Rev. K. Zakrajšek
Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limanice in zanjke in pripravljal "strug" za Jugoslovane in njihovo državo že dolgo prej kot jo je napadel.
Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.
Cena $2.—

Listki
Spisal Ksavar Meško; 144 str.
Cena 70 centov

Malenkosti
Spisal Ivan Albreht
Cena 75 centov

Zločin in kazen
Spisal F. M. Dostojevski
DVA ZVEZKA
Cena $3.—

Živi izviri
Spisal Ivan Matičič
Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
13 poglavij — 413 strani
V platnu vezano
Cena $2.—

POUČNI SPISI

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vezana knjiga
Cena $2.—

Govedoreja
Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami.
Cena $1.—

Knjiga o dostojnem vedenju
111 strani.
Cena 50 centov

Mlekarstvo
Spisal Anton Peve. 8 slikami, 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.
Cena 50 centov

Obrtno knjigovodstvo
258 strani. vezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo.
Cena $1.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico —
"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence.
Cena 35 centov

Državljanski priročnik
(V slovenščini)
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
Cena 50 centov

Ako naročite knjigo, priložite k naročilu U. S. oziroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znamkah po 2. oziroma 3 cente.

RJE PROSTA PŠENICA.

Žitna rja ali snet je drobna parazitna rastlina, ki povzroča na listih trave pa tudi žita rumenkaste ali rjave lise in je kriva, da napadena rastlina usahne. Škoda, ki jo dela rja na žitu, je zelo velika. Zato je razumljivo prizadevanje na prednih poljedelcev, da bi žitno rjo ali snet zatrli. Eno in zelo učinkovito sredstvo je odstraniti iz bližine žitnega polja češminovo in mahonijevo grmičevje, ki je prehodni gostitelj rje. Z listov tega grmičevja prinaša veter rjo na žito. Na drugi strani si pa napredni poljedelci in raziskovalci prizadevajo najti ali vzgojiti take vrste žita, ki bi se ga rja ne prijela.

Iz Kanade poročajo, da so našli raziskovalci že pet vrst pšenice, ki se je rja sploh ne prime. V Winnipegu imajo na primer poseben laboratorij, ustanovljen nalašč za proučevanje žitne rje in sneti. Zanimivo je, da izvira pet od teh vrst iz Afrke in ne iz Amerike. Šesta vrsta je pa iz Kanade. Vse vrste so v laboratoriju preizkusili in izkazalo se je, da so odporne dvajsetim različnim vrstam rje.

Kanadsko rje prosto pšenico je odkril farmar McMurray v Manitobi. Pred 10 leti je opazil, da je med njegovo porji napadeno pšenico ena rastlina brez vsake rje. Njeno zrnje je spravil in ga posejal posebej. Tako je gojil to pšenico. Leta 1935 je rja zopet močno napadla pšenico, toda MacMurrayeva je bila obvarovana te bolezni. Farmar je končno obvestil o svojih ugotovitvah žitni laboratorij v Winnipegu.

KASPIŠKO MORJE IZGINJA.

Vjužnem mejnem področju med Evropo in Azijo se dogaja ta čas ogromna sprememba v naravi. Kaspiško morje, ki je s svojimi 439,000 štirjaškimi kilometri največje celinsko morje na svetu, se polagoma suši. Že davno so ugotovili, da se njegova gladina od leta do leta niža, najnovejša raziskovanja pa so tudi znanstveno dokazala, da bo to morje nekoč izginilo s površja zemlje.

Stare obrežne terase Kaspiškega morja dokazujejo, da je bila njegova višina nekoč daleč nad sedanjo višino, ki zaostaja danes skoraj za trideset čevljev nad normalno morsko višino. V stoletjih se je Kaspiško morje znižalo za več nego 90 m in sicer v zadnjem stoletju s posebno naglico, kaj ti leta 1840 je bila njegova gladina še 15 m nad sedanjo.

Najbolj čudno pa je pri tem, da se izteka v to morje 300 večjih in manjših rek, med njimi tudi Volga in Ural. Navzlic temu ne morejo njegove ogromne množine vode zadržati njegove izsušitve. Sicer je lansko visoko vodovje začasno dvignilo gladino Kaspiškega morja za 4 m ,toda vroča doba ki je potem sledila, ga je znižala spet za 7 m. V novi zimi pričakujejo, da bo njegova gladina tako nizka, kakor še nikoli..

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES ako je vam le priročno oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER,

ZNIŽANA CENA za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker želi, da se čim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO

prirejena

koračnica

"MLADI VOJAKI"

je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil z založnikom, da rojaki lahko dobe skladbo po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

To je zadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno . . . Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski:

KVIŠKU SRCE
(Štev. 415) 2¼×3¾ inčev; 224 strani.
Cena 75c

RAJSKI GLASOVI
(Štev. 408) 2½×4 inče; 255 strani — Vstevši Sv. Križev Pot
Cena $1.50

NEBESA NAŠ DOM
(Štev. 415) 2¾×4¾ inčev
Cena $1.—

RAJSKI GLASOVI
(Štev. 355) 2½×3¾ inčev, v belem celolidu; 384 strani.
Cena $1.—

Angleški:

KEY OF HEAVEN
Fino vezano; prvovrstna izdelava; v umetnem usnju
Cena $1.—

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11